

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 1787/4
Podgorica, 27.09.2023. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore”, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 i 116 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore”, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po anonimnom prigovoru (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-1787 od 04.09.2023. godine), direktorica Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Privrednom društvu „Adria TV“ d.o.o. iz Podgorice, komercijalnom emiteru opšteg televizijskog programa „Adria TV“ izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera jer je dana 02. septembra 2023. godine, u okviru reprizirane emisije „Ljetnji vikend“, emitovao prilog u periodu od 22:43:24 do 22:49:27 sati (6 minuta 3 sekunde), tokom kojeg je:
 - a. emitovao prikrivenu komercijalnu audiovizuelnu komunikaciju (oglašavanje),
 - b. propustio da telepromociju, kao vid oglašavanja, učini lako prepoznatljivom i audio, vizuelno i/ili prostorno odvojenom od ostalih programskih sadržaja;
 - c. direktno podsticao na kupovinu usluga sponzora programskog sadržaja;
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a. kršenja zabrane emitovanja prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije (član 85 stav 1 Zakona o elektronskim medijima i član 13 st. 1 i 2 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama),
 - b. kršenja obaveze da telepromociju, kao vid oglašavanja, učini lako prepoznatljivom i vizuelno odvojenom od ostalih programskih sadržaja (član 89 stav 1 Zakona o elektronskim medijima i član 37 stav 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama),
 - c. kršenje uslova da sponzorisan program ne smiju direktno podsticati na kupovinu robe ili usluga sponzora, posebnim promotivnim upućivanjem na tu robu i usluge (član 95 stav 1 tačka 2 Zakona o elektronskim medijima i član 61 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama),
 - d. kršenja obaveze emitera da Agenciji, na njen zahtjev, dostavi zaključeni ugovor o sponzorisanoj programu (član 57 stav 2 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama).
3. Nalaže se privrednom društvu „Adria TV“ d.o.o. iz Podgorice, da usaglasa emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „Adria TV“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatim Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo „Adria TV“ d.o.o. iz Podgorice, dužno je da u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru programa „Adria TV“ objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog Rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru televizijskog programa 'Adria TV' upozorenje jer je dana 02. septembra 2023. godine u okviru reprize emisije 'Ljetnji vikend' emitovao prikriveno oglašavanje i propustio da telepromociju, kao vid oglašavanja, učini lako prepoznatljivom i odvojenom od ostalih dijela programskih sadržaja. Emiter je upozoren i zbog toga što je sponzorisanoj emisijom vršio direktno podsticanje na kupovinu usluga i roba sponzora, što je zabranjeno Zakonom.”

5. Privredno društvo „Adria TV“ d.o.o. iz Podgorice je dužno da, u pisanoj formi, obavijesti Agenciju za elektronske medije o načinu (datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja, u pisanoj formi, u roku od 24 časa od objavljivanja.
6. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
7. Ovo Rješenje će se objaviti na web sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
8. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Dana 04. septembra 2023. godine Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) dostavljen je anonimni prigovor na rad privrednog društva „Adria TV“ d.o.o. iz Podgorice, kao emitera opšteg televizijskog programa „Adria TV“ (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-1787 od 04.09.2023. godine).

Podnosilac prigovora ističe da je emiter „*tokom emitovanja emisije 'Ljetnji vikend' emitovao prekriveno oglašavanje na način što je ugostio predstavnika kompanije „M Tel“, koji je prezentovao proizvode i usluge ove kompanije, a da pri tom nije informisao gledaoce da je u pitanju telepromotivni sadržaj čime je prekršio Zakon.*“

Polazeći od navedenog, Sektor za monitoring Agencije izvršio je uvid u snimak emitovanog programskog sadržaja emitera i sačinio nalaz dana 12.09.2023. godine (akt broj 02-1787/1 od 12.09.2023. godine). Agencija je dana 13. septembra 2023. godine pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“) i Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i uputila tim povodom emiteru zahtjev za izjašnjenje (akt br. 02-1787/2 od 13.09.2023. godine).

Dana 22.09.2023. godine, emiter je dostavio pisano izjašnjenje (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-1787/3 od 22.09.2023 godine), u kojem se navodi da je „*propust nastao nenamjerno, te da su kolege koje su radile na realizaciji emisije, previdjele i nijesu naznačile da je riječ o segmentu koji se odnosi na AVM komunikaciju.*“ Emiter je u svom izjašnjenju takođe izrazio izvinjenje zbog propusta i istakao „*da se nada da slično neće u skorije vrijeme ponoviti.*“

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda o komercijalnim AVM komunikacijama, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- oglašavanje je komercijalna audiovizuelna komunikacija koja podrazumijeva emitovanje bilo kog oblika obavještenja, uz određenu naknadu ili radi samopromovisanja, od strane pravnog ili fizičkog lica, a koje ima za cilj da predstavi i skrene pažnju na određeni proizvod ili uslugu, uključujući nepokretnosti, prava, obaveze, odnosno da motiviše potrošače da koriste, odnosno kupe taj proizvod ili uslugu, uz finansijsku naknadu (član 8 stav 1 tač. 14 Zakona i član 4 stav 1 tačka b Pravilnika)
- prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija je predstavljanje riječima ili slikama robe, usluga, imena, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružaoca usluga u radijskim i/ili TV programima kada je cilj takvog predstavljanja oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom. Takvo se predstavljanje naročito smatra namjernim ako je izvršeno u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu (član 8 stav 15 Zakona).
- telepromocija je oblik oglašavanja tokom prenosa programa pri čemu se pravi pauza u dotadašnjem toku uredničkog sadržaja, a voditelj preuzima ulogu prezentera određenih proizvoda ili usluga (član 4 stav 1 tačka m) Pravilnika).
- članom 85 stav 1 Zakona i članom 13 stav 1 Pravilnika zabranjene su prikrivene i prevarne komercijalne audiovizuelne komunikacije. Članom 13 stavom 2 Pravilnika predviđeno je da će se namjera predstavljanja prikrivenim komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama smatrati posebno istaknutom ukoliko je izvršena u zamjenu za novčanu naknadu ili sličnu protivuslugu.
- članom 88 Zakona predviđeno je da komercijalna audiovizuelna komunikacija mora biti jasno prepoznatljiva i može biti u obliku: televizijskog i radijskog oglašavanja, telešopinga, sponzorstva i plasmana proizvoda.
- član 89 stav 1 Zakona i član 37 stav 1 Pravilnika predviđaju da radijsko i televizijsko oglašavanje i telešoping moraju biti lako prepoznatljivi i audio, vizuelno i/ili prostorno odvojeni od ostalih programskih sadržaja.
- članom 95 st. 1 tač. 2 Zakona i članom 61 Pravilnika propisano je da sponzorirani programi ne smiju direktno podsticati na kupovinu ili iznajmljivanje robe ili usluga, naročito posebnim promotivnim upućivanjem na tu robu i usluge.
- članom 57 stav 2 Pravilnika je propisano da je emiter dužan da Agenciji, na njen zahtjev, dostavi zaključeni ugovor o sponzorisanju programa.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i uvida u snimak emitovanog sadržaja, Agencija je konstatovala sljedeće:

1. Emiter je, dana 02. septembra 2023. godine, u periodu od 22:06:27 do 23:45:39 sati (1 sat 39 minuta 12 sekundi) emitovao programski sadržaj pod nazivom „Ljetnji vikend“, u okviru kojeg je prikazano gostovanje g. Perse Kažić, predstavnice privrednog društva „M-tel“ d.o.o., u periodu od 22:43:24 do 22:49:27 sati (6 minuta 3 sekunde), čiji je opis dat u tački 2.
2. Programski sadržaj „Ljetnji vikend“ je emisija informativnog karaktera i kolažnog tipa, čiji cilj je upoznavanje građana sa stanjem i aktuelnostima u Crnoj Gori. Na samom početku pomenutog gostovanja bilo je riječi o novim ponuda „M-tel“ kompanije (bez konkretnih navoda).

U periodu od 22:43:24 do 22:45:23 sati (1 minut 59 sekundi) emitovan je segment sljedeće sadržine:

Ivona Blagojević (voditeljka): „Ni za naše prijatelje iz 'M-tel'-a nema odmora. Kao i za nas: radni, vrijedni, uvijek sa novim ponudama, novitetima. Upravo o tome danas, Persa Kažić je sa nama i reći će nam koji su to noviteti? Šta se to novo dešava u kompaniji 'M-tel'? A vjerujem da je ovo zaista jedan period negdje koji, kao što rekoh i na samom početku, i u kojem nemate odmora, niti prava na odmor, jer je ipak jek sezone.“

Persa Kažić: „Tako je. Dobar dan Ivona. Hvala na divnoj najavi. Upravo tako kako si kazala: mi zaista ovoga ljeta nemamo odmora. Mnogo je novih ponuda, tu je bio i naš rođendan, pa smo nastavili istim tempom. Dakle, ljetnja je sezona i ono sa čime ćemo otvoriti ovaj razgovor jeste svakako naš 'M-tel tourist' paket. Naime, mi smo za naše korisnike napravili ponudu od tri paketa i to: 'M-tel tourist 10', 'M-tel tourist 15' i 'M-tel tourist 20'. Prva dva paketa imaju po 500GB. Prvi je za sedam, a drugi za petnaest dana, a naročiti akcenat je na 'M-tel tourist 20' paketu, tj. za 20 eura, čak 1TB interneta ili 1000GB. Ono što je za ovaj paket važno jeste da kažemo da prvom dopunom, nakon kupovine kartice, svaki korisnik dobija novih 500GB interneta, koje troši, naravno, nakon onih prvih, inicijalnih resursa. Naši podaci, inače, sa terena kažu da se i ove godine 'M-tel tourist' prodaje fantastično i da ćemo, kao i prošle godine, zasigurno biti lideri kada je ova ponuda u pitanju. Eto, s toga se isplati kod nas nemati odmora i raditi punom parom.“

U periodu od 22:45:24 do 22:47:19 sati (1 minut 55 sekundi) emitovan je tekst kako slijedi:

Ivona Blagojević (voditeljka): „Imate odlične ponude i u mobilnoj telefoniji?“

Persa Kažić: „A u mobilnoj telefoniji, to je već spektar ponuda, koje svake nedelje imamo nešto novo. Napravili smo sjajna sniženja za naše 'Urban neo' pakete. Naš najjači paket, 'Urban neo 3' snižen je na samo 15 eura tokom trajanja cijelog ugovora 24 mjeseca i onako, nižemo sjajnu ponudu telefona upravo vezano za ovaj paket. Za sve ljubitelje Samsunga, tu je serija A i ponuda sjajna: uz rate sada već i od 2, pa do 12 eura, zavisno koji telefon biraju naši korisnici iz ove A serije. Tu je i ponuda Huawei telefona, opet uz ratu od 6 eura, opet uz 'Urban neo 3'. Pa, od prije par dana, imamo u ponudi i Samsung S23, opet uz 'Urban neo 3'. Naravno, može uz sve ostale pakete, ali je, obzirom da je snižen 'Urban neo 3', onda najviše promoviramo tu priču. I to je jedna sjajna ponuda, dakle, ko je ljubitelj Samsunga S23, ukoliko kupi taj telefon, dobija na poklon još jedan Samsung. Dakle, kupiš jedan, dobiješ dva i uz to 'Urban neo' najjači sa 50GB interneta za surfovanje, 200GB interneta za društvene mreže, neograničene pozive i poruke za sve mreže u Crnoj Gori. Tako da, što se tiče mobilne telefonije, ima tu još i preporuka, prijatelja naših sjajnih akcija, ali da ne dužim, moja preporuka je da svi oni koje interesuje sjajan mobilni paket i dobar telefon, posjete naše društvene mreže, odu do naših poslovnica ili pozovu naš Call centar: 1600.“

U periodu od 22:47:19 do 22:49:25 sati (2 minuta 6 sekundi) emitovan je tekst sadržine:

Ivona Blagojević (voditeljka): „A šta je novo kada je riječ o satelitskoj, kablovskoj TV?“

Persa Kažić: „Pa, nismo zaboravili, naravno, ni korisnike satelitske i kablovske. Satelitska televizija ovoga ljeta je takođe popularna, puno je vikendica, poslovnih prostora, motela, hotela u nekim ruralnim djelovima Crne Gore i mi smo za sve njih napravili popust od 30%, na i onakoj jednoj skromne, lijepe cijene, da tako kažem. Pa, recimo sada ako neko od naših korisnika se odluči za naš standardni 'M:sat' paket 10 i 90, prvih šest mjeseci plaća pretplatu po 1 euro, a od sedmog do dvadeset četvrtog mjeseca oko nekih 7 eura, nešto više od 7 eura. Tu su, naravno, i 'M:sat duo', koji ima i internet, pa 'M:sat trio', koji ima i internet, i mobilnu telefoniju i sve, naravno, kao što sam kazala, prvih šest mjeseci po euro i poslije 30% popusta. Kada je kablovska televizija u pitanju, za ovo ljeto, sjajna ponuda: 'M:box 4' naših paketa najboljih, koji su, u stvari više usluga na jednom mjestu, dakle, tu je i fiksna telefonija, tu je, tu su i TV kanali zemlje svijeta i regiona, uz to sjajan internet, naravno. Svi oni koji ovog ljeta zaključe na 'M:box 4' ugovor, dobijaju na poklon mobilni telefon, pa onda imaju 3 mjeseca popust od 50%, pa zatim imaju otključane HBO i HBO cinemax kanale, tako da mogu da gledaju najbolja filmska i serijska ostvarenja. Ima još mnogo benefita što se tiče 'M:box 4' paketa, tako da, evo još jednom preporuka da korisnici odu do poslovnica, da iskoriste ovu sjajnu našu ljetnju ponudu.“

Ivona Blagojević (voditeljka): „Persa, hvala najljepše na izdvojenom vremenu. Mi se ponovo vidimo i narednog vikenda, samo što ćemo se družiti na moru. Vjerujem da sada ćete ponovo nešto imati novo...”

Persa Kažić: „Naravno, već ima.”

Ivona Blagojević (voditeljka): „Da, da, pretpostavila sam. Hvala Vam puno još jednom.”

Pomenuto gostovanje snimljeno je na plažnom baru na Morači.

3. Tokom navedenog gostovanja iz tačke 2 nije evidentirana jasna naznaka da li se radi o komercijalnoj AV komunikaciji.
 4. Na početku emisije „Ljetnji vikend” emitovano je grafičko obavještenje – „pokrovitelj programa” i logo kompanije: „m:tel – Imate prijatelje”.
 5. Navedeni programski sadržaj iz tačke 1 ovog nalaza je premijerno emitovan dana 06. avgusta 2023. godine, u periodu od 14:30:14 do 16:22:03 sati (1 sat 51 minut 49 sekundi).
 6. Predmetni segmenti programskog sadržaja se mogu smatrati oglašavanjem, odnosno telepromocijom, jer su u njima plasirane informacije od značaja samo za određenu kompaniju (privredno društvo „M:tel” d.o.o.), a koje su se odnosile na isticanje njene ponude i dostupnosti njenih usluga na tržištu (novi paketi, novi modeli mobilnih telefona, sniženja i povoljnosti u satelitskoj i kablovskoj TV, povoljni paketi za telefon, televiziju i internet). Emiter je zanemario činjenicu da je članom 95 stav 1 tačka Zakona i članom 61 Pravilnika propisano da sponzorirani programi ne smiju direktno podsticati na kupovinu ili iznajmljivanje robe ili usluga, naročito posebnim promotivnim upućivanjem na tu robu i usluge.
- Kod sponzorstva, promocija sponzora (imena, robe/usluge, aktivnosti) je posredna i ograničena samo na identifikaciju, odnosno označavanje sponzora, koje mora biti primjereno.
7. Zbog izostanka adekvatnog označavanja, navedeni dio predmetnog programskog sadržaja može se okarakterisati kao prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija, odnosno prikrivano oglašavanje konkretnog subjekta (privredno društvo „M:tel” d.o.o.) sa jasno izraženim promotivnim elementima (povoljni paketi, novi modeli mobilnih telefona, sniženja i povoljnosti u satelitskoj i kablovskoj TV, povoljni paketi za telefon, televiziju i internet).
 8. Postojanje prikrivenog oglašavanja u predmetnim segmentima (prisustvo promotivnog elementa u cilju oglašavanja, dovođenje gledalaca u zabludu, ...) može se sagledati na osnovu nekoliko elemenata, i to:

- predstavljen je konkretni poslovni subjekt (privredno društvo „M Tel” d.o.o.) odnosno ponuda njegove usluge i roba, na način da se preporučuje kupovina usluga i roba.
- voditeljka je preuzela ulogu prezentera subjekta i njegove ponude i obraćala se gledaocima kao potencijalnim korisnicima i kupcima usluga i roba iz ponude ove kompanije („Ni za naše prijatelje iz 'M-tel'-a nema odmora. Kao i za nas: radni, vrijedni, uvijek sa novim ponudama, novitetima. Šta se to novo dešava u kompaniji 'M-tel'?,... „Imate odlične ponude i u mobilnoj telefoniji”,... „A šta je novo kada je riječ o satelitskoj, kablovskoj TV?..”).
- analizirani programski segment (intervju sa g. Persom Kažić, predstavnicom „M-tel”-a) može dovesti u zabludu gledaoca, u pogledu svoje stvarne prirode, odnosno pogodan je da uvjeri da je riječ o sadržaju koji nije komercijalne prirode. Takvo dovođenje u zabludu prevashodno je moguće zbog načina na koji se predstavljaju prednosti kupovine usluga i roba privrednog društva „M:tel” d.o.o. (...„mi smo za naše korisnike napravili ponudu od tri paketa i to: 'M-tel tourist 10', 'M-tel tourist 15' i 'M-tel tourist 20'. Prva dva paketa imaju po 500GB. Prvi je za sedam, a drugi za petnaest dana, a naročiti akcenat je na 'M-tel tourist 20' paketu, tj. za 20 eura, čak 1TB interneta ili 1000GB”, ... „Naš najjači paket, 'Urban neo 3' snižen je na samo 15 eura tokom trajanja cijelog ugovora 24 mjeseca”... „tu je serija A i ponuda sjajna: uz rate sada već i od 2, pa do 12 eura, zavisno koji telefon biraju naši korisnici iz ove A serije. Tu je i ponuda Huawei telefona, opet uz ratu od 6 eura, opet uz 'Urban neo 3'... „Satelitska televizija ovoga ljeta je takođe popularna... i mi smo za sve njih napravili popust od 30%”... „ako se neko od naših korisnika odluči za naš standardni 'M:sat' paket 10 i 90, prvih šest mjeseci plaća pretplatu po 1 euro, a od sedmog do dvadeset četvrtog mjeseca oko nekih 7 eura, nešto više od 7 eura”... „Tu su, naravno, i 'M:sat duo', koji ima i internet, pa 'M:sat trio', koji ima i internet, i mobilnu telefoniju i sve... prvih šest mjeseci po euro i poslije 30% popusta”..).

Uzimajući u obzir sadržinu analiziranih segmenata, može se zaključiti da je emiter propustio da predmetni dio sadržaja označi kao telepromociju, što je propisano članom 89 stav 1 Zakona i članom 37 stav 1 Pravilnika, te da je riječ o prikrivenoj komercijalnoj audiovizuelnoj komunikaciji, odnosno telepromociji koja nije bila prepoznatljiva i vizuelno odvojena od ostalih programskih sadržaja.

Emiter nije dostavio zaključen ugovor o sponzorisaniu predmetnog programskog sadržaja i time prekršio obavezu da, na zahtjev Agencije, dostavi akt kojim su regulisana prava i obaveze u vezi sa sponzorisaniem predmetnog sadržaja.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-02 od 21.07.2011. godine emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da emiter objavljivanjem programskog sadržaja prekršio čl. 85 stav 1, čl. 88 stav 1, čl. 89 stav 1, čl. 95 stav 1 tač. 2 Zakona kao i čl. 13 st. 1 i 37 stav 1, 57 stav 2 i 61 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima, donijela odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „Adria TV“ sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatim Odobrenju za emitovanje.

Emiteru je naloženo da, u skladu sa čl. 140 st. 3 Zakona, informaciju o izrečenoj mjeri objavi u okviru televizijskog programa „Adria TV“, kao i da u pisanoj formi obavijesti Agenciju o načinu (datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Adria TV“ d.o.o. iz Podgorice
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Služba za opšte poslove i odnose sa javnošću
- Arhiva

Pripremila: Slađana Popović
Odobrila: Jadranka Vojvodić